

Henry David Thoreau: Walden (idézeteim)

Henry David Thoreau

Született: 1817 Massachusetts Concord

Apja ceruza gyáros

Harvard egyetemen tanul

Megismerkedik a Transzcendentalista szellemi mozgalommal és annak vezetőjével Emersonnal

Tanító lett

Feljegyzéseket ír és elmélkedéseket, verseket is.

Előadásokat tart

Egyéni filozófiája: „**Ha én nem vagyok én, ki lenne az?**”

Folyóiratokat szerkeszt de, nem válik be.

Apja ceruzagyárában dolgozik. Az üzlet megy, Híres a Thoreau ceruza

Félti a sikertől a szellemi függetlenségét

A negyvenes években 2 évet remeteként él egy erdőben

Ennek tapasztalatai a Walden

Thoreau volt az utolsó, aki meggyőződésből még levonta a gyakorlati következtetéseket, megtagadta környezetét és visszatért a természethez.

Idealistának tűnő értékelmélete: „**A dolgok önköltsége, azonos a megszerzésükre fordított életmennyiséggel. Ha olcsónak tartjuk az életet mi sem természetesebb, mint feláldozzuk a modern ipari fejlődés oltárán. De ha drágának tartjuk, akkor nem a kapitalista fejlődés, hanem az emberi boldogság lesz a társadalom célja.**”

19. századi Szent Ferencként az állatok, madarak, halak barátja.

Nevéhez fűződik a POLGÁRI ENGEDETLENSÉG fogalma is – 1849-es tanulmányában azt jelenti, hogy a polgár köteles megtagadni az igazságtalannak tartott hatalmat.

„**Nem ismerem el azt az államot, amely a szenátus kapuja előtt úgy adja-veszi a férfiakat, nőket, gyermekeket, mint a barmokat.**”

Állást foglal a rabszolgaság ellen, és rabszolgák felszabadításáért.

A négerek felszabadítását nem érthette meg.

1862-ben meghalt.

WALDEN

Remeteségének krónikája.

A boldogság árad belőle, aki visszatalált a természethez.

Erkölcsei tisztaságot is sugároz, bizonyítva, hogy bátorság nélkül nem lehet boldogságra törekedni.

Fejezetek:

- 1. A Gazdaságról**
- 2. Hol éltem; Miért éltem**
- 3. Az Olvasásról**
- 4. Hangok**
- 5. Magány**
- 6. Látogatók**
- 7. A babföld**
- 8. A falu**
- 9. A tavak**
- 10. Baker farm**
- 11. Felsőbb törvények**
- 12. Állat-szomszédaim**
- 13. Ház-tűz-nézőben**
- 14. Régi lakók; Téli látogatók**
- 15. Téli állatok**
- 16. A tó télen**
- 17. Tavasz**
- 18. Befejezés**

Részeletek:

1. A Gazdaságról

„Egyedül éltem az erdőn, egy mérföldnyire legközelebbi szomszédomtól, egy házban, melyet magam építettem a Walden-tó partján, Concordban, Massachusets államban, a kezem munkájával kerestem a kenyerem. Két évig és két hónapig laktam ott. Azóta visszatértem a civilizált életbe.”

„A legtöbb író kerüli az „én”-t, az egyes szám első személyének használatát... ebben a könyvben mindvégig ezt a formát alkalmazom – önzés dolgában ez a legfőbb különbség közöttünk. Többnyire nem vesszük figyelembe, hogy végül is mindig az egyes szám első személye az, aki hozzánk szól. Nem beszélnek annyit magamról, ha volna a világon más, akit olyan alaposan ismerek”.

„Könyvem lapjait is az olvasó, lopott vagy kölcsönvett időben forgatja, hitelezőitől elrabolva egy-egy órácskát.”

„Rossz, ha valakinek déli hajcsára van, még rosszabb, ha az északi államokból való; de a legrosszabb, ha magad vagy magad hajcsára! És még arról beszélünk, hogy az emberben isteni lélek lakozik!”

„Az, amit általában bevallott rezignációnak szoktak nevezni, nem egyéb, mint bevallott kétségbeesés.”

„Sosem késő, hogy feladjuk előítéleteinket”

„Öreg embernek öreg cselekedetek valók, a fiataloknak fiatal cselekedetek. ... Az öregség korántsem olyan jó tanítómester, mint az ifjúság, mert kevesebbet tanult, mint amennyit felejtett.”

„Ez már nem ugyanaz a nap, amelynek fényében megkapáltam a babvetésemet. Minő csodálatos háromszögek csúcsai a csillagok!”

„Ki mondaná meg, milyennek látja a másik az életét? Képzeltető-e nagyobb csoda, mint hogyha egy pillanatra egymás szemével nézhetnénk a világot.”

„A természet alkalmazkodik gyengeségünkhöz is éppúgy, mint erőnkhez. Némely ember szünet szakadatlan szorongása, erőlködése úgyszólván gyógyíthatatlan betegség. Alkatunk szerint túlbecsüljük annak a munkának a fontosságát, amit végzünk; pedig mennyi mindent nem végzünk el. ... Olyannyira őszintén és teljesen behódolunk életmódunknak, hogy tagadjuk a változás lehetőségét.” Minden változás egy csoda; ha jól megnézzük; de ilyen csoda minden pillanatban történik. Konfucius ezt mondja: „Tudni, hogy amit tudunk, azt tudjuk, ám amit nem tudunk, azt nem tudjuk: ez az igazi tudás”

„Életszükségleten az ember munkán szerzett javaiból azokat éretem, amelyeket a kezdet kezdetétől, vagy hosszú használat során olyan fontosakká váltak, hogy kevesen kísérlik meg – akár szegénységből, akár filozófiából, akár azért, mert vad állapotban leledzenek -, hogy nélkülük éljenek.”

„Az ember életszükségleteit a mi éghajlatunkban nagyjából e négy főcím alá sorolhatjuk; élelem, hajlék, ruházat, tüzelő; csak ha ezek megvannak, akkor foglalkozhatunk szabadon, és a siker némi reményében az élet igazi problémáival.”

„Testünk legeslegfontosabb szükséglete tehát, hogy melegen tartsuk, hogy megóvjuk az élet melegét.”

„Senki sem figyelheti meg bölcsen s részrehajlás nélkül az emberi életet, csak az aki a mi felfogásunk szerinti szerénység álláspontjára helyezkedik.”

„Filozófusnak lenni: ez nemcsak annyit jelent, hogy fennkölt gondolataink vannak, vagy iskolát alapítunk, hanem azt, hogy úgy szeretjük a bölcsességet, hogy parancsai szerint egyszerűségben, függetlenségben, nagylelkűségben és bizalomban élünk. Filozófusnak lenni annyit jelent, hogy megoldjuk az életnek egynémely problémáját, nem csak elméletben, hanem gyakorlatban.”

„A filozófus még az élete formájával is megelőzi korát. Nem úgy táplálkozik, öltözik, melegszik, lakik mint kortársai. Mert hogyan lenne filozófus, ha éltető melegének fenntartásához nem folyamodik jobb módszerekhez, mint más halandó?”

„Vállalkozásomat a szokásos üzleti tőke nélkül kellett elkezdenem...”

A ruhákról: „Kevés embert ismerünk, ám annál több kabátot, nadrágot. Öltöztess fel egy madárijesztőt az utolsó alsóneműdbe, és állj melléje öltözetlen: mindenki a madárijesztőt fogja megsüvegezni.”
Minden kosztüm szánalmas vagy groteszk, ha nincsen benne ember. „

„Az ízlés pusztán vélekedésen alapszik”

Végső soron az ember mindig csak azt találja el, amit célba vesz. Ezért úgy kellene, hogy minél magasabbra tűzze a célt – még ha eleve kudarcra van is ítélve.

A hajlékról: „Az ember nem olyan robosztus és nagy darab, hogy ne szorulna rá külső védelemre, hogy ne akarna szűkebb világot maga köré falazni.”

„Ma már nem is tudjuk, mit jelent a szabadtéri élet, domesztikálódunk a szónak többféle értelmében, mint sem mi magunk sejtjük.”

„A madárnak meg van a fészke, rókának az odúja, indiánnak a wigwamja, de modern, civilizált társadalomban a családok felének sincsen meg a hajléka.”

„Valaminek az ára mármint szerintem az az életmennnyiség, amelyet belé kell fektetni elnyerésébe, közvetlenül, vagy az idők folyamán.”

„ Civilizált népek életéből intézményt csinálnak, amelyben az egyén élete jóformán felszívódik, hogy a faj élete fennmaradjon tökéletesbedjék. Igen is élhetnénk úgy, hogy biztosítsuk az előnyöket a hátrányok nélkül.”

„Ha a farmer megszerzi a házat, talán nem is gazdagabb lett, hanem szegényebb; talán a ház kaparintotta meg őt s nem ő a házat.”

„Ha a civilizált ember tevékenysége nem értékesebb a vademberénénél, ha élete java részét primitív szükségletek és kényelmi berendezések megszerzésével tölti, akkor ugyan miért legyen jobb lakása, mint emennek?”

„Fiatalok és öregek egyaránt görnyedtek, annyira megszokták, hogy a hidegtől meg a nyomortól összegubózzanak, és tagjaik, képességeik sehogy sem tudnak kifejlődni.”

A nyomor és a piszok megfér a civilizációval.

Világéletükben szegénységre – szükségtelen szegénységre – vannak kárhozhatóak, csak azért, mert azt hiszik, nekik is épp olyan ház kell, amilyen a szomszédjuké.

Az ember eszközeinek eszköze lett.

Tapasztalom, hogy ma mindenki kapva kap ezen a kifinomult, gazdag életen, de nem jutok el a kifinomult műélvezethez, annyira elfoglal a kapva kapás művelete; az emberek támaszték nélkül nemigen tudnak nagyon magasra ugrani (a legmagasabb ugrás, amelyről a krónika szó, bizonyos sivatagi arabok huszonöt lábnyi ugrása), s ennek híjával bizony csakhamar földet érnek.

A ló elé fogott szekér se nem szép se, nem hasznos.

A szépségre a legjobban a szabad ég alatt nevelődünk, ahol nincs se ház, se háztartás.

A civilizált ember igazából nem egyéb, mint egy tapasztaltabb és eszesebb vadember

A kísérlet:

1845 márciusában kölcsön vettem egy fejszét, favágáshoz.

Május elején végül hozzáfogtam házam fölépítéséhez, néhány jószomszédom segítségével, akiket inkább azért hívtam oda, hogy megragadjam ezt a kiváló alkalmat a barátkozásra, sem mint szükségből. Július 4-kén költöztem be új házamba.

Az, amiért a legtöbbet kell fizetni, sohasem az, amire egy diáknak a legnagyobb szüksége van.

A diák, aki az áhított pihenést és szabadidőt azzal biztosítja, hogy rendszeresen kerül minden olyan munkát, amelyre az ember rászorult, csupán nemtelen és haszontalan szabadidőt szerez, és megfosztja magát attól a tapasztalattól, amely e szabad időt gyümölcsözővé tehetné. „CSAK NEM AKARJA, HOGY A DIÁKOK A KEZÜKKEL DOLGOZZANAK ÉS NE A FEJÜKKEL? – KÉRDEZHETNÉ VALAKI. Nos, nem egészen így gondolom, de amit gondolok, az nagyon hasonlít ehhez: úgy értem diák ne játszik „életesdit”, ne csak elméletben tanulmányozza az úgynevezett életet, mialatt a közösség eltartja, és pénzeli ezt a költséges szórakozást, hanem próbálja becsülettel és igazán élni a kezdettől fogva.

Úgy tetszik, mintha legfőbb célunk az volna, hogy minél gyorsabban beszéljünk, s nem az, hogy minél értelmesebben.

A jószágról: Hajlamos vagyok azt hinni, hogy nem is az ember tartja a jószágot, hanem a jószág az embert, annyival szabadabbak az állatok.

New England valamennyi lakója könnyűszerrel megtermeszthetné kenyérgabonáját a rozs és kukorica e hazájában, se nem kellene távoli bizonytalan piacoktól függnie.

Táplálkozásomat illetően, mindennemű vásárlás, csereüzlet nélkül elboldogultam, s mivel hajlékom volt, már csak ruházat és a tüzelő kérdése maradt.

„A rossz, mint ember tesz, túléli őt.”

A magam számára úgy találtam, a napszámosság a legfüggetlenebb foglalkozás, kivált mivel évente

mindössze harminc vagy negyven napot kellett dolgozni a létfenntartásért.

Fenntartani magunkat e földön nem keserves fáradság, hanem szórakozás, ha egyszerűen és bölcsen élünk.

Mindenki nagy körültekintéssel válassza meg és kövesse a maga életmódját, s nem az apját, anyját vagy a jószomszédét.

Együttműködni a szó legmagasabb és legalacsonyabb értelmében egyaránt annyit jelent, mint együtt megkeresni kenyerünket.

Nincs ahhoz fogható rossz szag, mint a megmérgezett jószág büze. Olyan, mint a döghús, istentelen, embertelen. Ha egyszer megtudnám, hogy valaki azzal a tudatos szándékkal közeledik házamhoz, hogy jót tegyen velem, menekülnék, amerre látok. Igen futva futnék előle abbéli félelmemben, hogy jót tesz velem, hogy mérgező anyagának valamelyes részét véremhez keveri. Nem kérek belőle? Inkább elszenvedném a rosszat a maga természetes módján. Szememben senki sem jó ember azért, mert ennem ad, ha éhezem, meg melenget, ha fázom, vagy kihúzza az árokból, ha netán belepottyantom. Ezt a jól idomított új-funlandi eb is megteszi. A filantrópia nem egyértelmű a legtágabban felfogott emberszeretettel.

A jezsuiták meghökkenve álltak amaz indiánok előtt, akik, midőn megégették őket, új meg új kínzási módokat ajánlottak kínzóiknak.

Jósága ne legyen tűnékeny, időszakosan végrehajtott cselekmény, hanem állandó fölösleg, mely néki nem kerül semmibe, s nincs is tudatában.

A jótékonykodás bűnök légióját takarhatja.

Az emberekkel bátorságunkat kell megosztanunk és nem kétségbeesésünket, egészségünket és derűnket, nem borongós kedélybetegségünket.

Mentsd meg a vízbefúlót, és kösd meg a cipőfűződet. Azután pedig ne vesztegesd az idődet, és nézz valami szabadabb munka után.

2. Hol életem; Miért életem

Végül aztán parlagon hagytam az egészséget, mert az ember annál gazdagabb, minél többről tud lemondani

Kicsiny tó partján telepedtem le, körülbelül másfél mérfölddel délre Concord falutól

Tér és idő átváltozott, közelebb kerültem a világegyetemnek és a világtörténelemnek azon pontjaihoz, amelyek a legjobban vonzottak.

Az, aki nem hisz benne, hogy minden napnak van egy korábbi szentebb hajnali órája, mint az, amelyet már beszennyezett – az már le is mondott az életről, útja lefelé halad a sötétségbe.

Éberen lenni annyi, mint élni.

Meg kell tanulnunk fölébredni és ébren maradni nem külső segédeszközökkel, hanem soha nem szűnő hajnalvárással, mely még álmunkban se tángítson tőlünk.

Megváltoztatni napunk jellegét: ez a művészetek legmagasabbika

Mélyen akartam merülni az életbe,... megfutamodásra kényszeríteni mindazt, ami nem élet...

Egyszerűség, egyszerűség, egyszerűség

Nem mi használjuk a vasutat; a vasút használ minket

Miért sietünk annyira, miért herdáljuk úgy az életet? Úgy látszik, eltökéltük, hogy éhen halunk, még mielőtt megéheznénk. A közmondást azt tartja, hogy „amit ma meg tehetsz, ne halaszd holnapra”, így már ma agyondolgozzuk magunkat, hogy holnap előről kezdjük ez nem munka a szó valódi értelmében; az igazi munkánkhoz még hozzá sem láttunk; az emberiségnek vitustánca van, azért nem bír nyugton maradni.

A magam részéről jól meg tudnék lenni posta hivatal nélkül.

Mit számít az újdonság? Mennyivel fontosabb lenne megtudni azt, ami sosem volt régi?

Az igazán jelentős és emelkedett dolgoknak van abszolút, állandó létük; kicsinyes félelmek, kicsinyes örömek a valóságnak csupán árnyékai.

Azt hisszük, hogy ami látszik, az van.

Az idő nekem folyó, amiben horgászom.

3. Az Olvasásról

Bejárni a szellemi világ összes régióját egyhelyben ülni, ezt az előnyt a leginkább könyvekben leltem meg. Egyetlen pohár bortól megmámorosodni: ezt a gyönyört akkor ízleltem, midőn az ezoterikus tanok italát szűrcsöltem.

4. Hangok

De ha bezárkózunk a könyvek közé akár válogatott, akár klasszikus remekművek világába, és csak bizonyos írott nyelveket olvasunk, amelyek maguk voltaképpen csak tájszólások, dialektusok, abban a veszélyben forgunk, hogy elfelejtjük az a nyelvet, amelyen a világ jelenségei és eseményei szólnak hozzánk, hasonlatok és metaforák nélkül - márpedig ez a nyelv mindennél bőségebb, s mindnek az alapja.

Szeretem, ha életemnek széles a margója

A Puri-indiánok, akikről azt mondják, „a tegnap, a ma és a holnap megjelölésére csupán egyetlen szavuk van, az értelem változását azzal fejezik ki, hogy hátra mutatnak, ha a tegnapról szólnak, előre, ha a holnapról, és fejük fölé, ha az aznapot értik.”

Ha a mozdony fölött lebegő felhő hősi tettek verejtéke volna, vagy olyan játékos, mint a farmja földjei fölött úszó esőfelhő! – akkor az elemek, és maga a Természet örömet kísérnék az embert vállalkozásaiban, és engedelmes eszközei volnának.

Valamilyen Tell Vilmos fiaivá nevelődtünk. A levegő telis-tele van láthatatlan nyílvevesszőkkel. Minden út a végzet útja kivéve egyet : a magunkét; következésképp ki-ki járjon a maga útján.

5. Magány

Mindig tudtam, ha valaki távollétemben járt ott, elárulta lábnyoma, a letaposott fű, s valami apró jeltől – elhullajtott virágszálból, letépett s eldobott fűcsomóból, szivar vagy pipa makacs szagából – néha már messziről meg tudtam állapítani a látogató nemét, korát jellegét.

Még a természet általában vadnak, félelmetesnek mondott aspektusaiban is olyan határozottan éreztem valamely rokon szellem jelenlétét, olyan világossá vált előttem, hogy vérségi kötelék szerint, emberi mivoltom szerint nem az emberek azok, akik legközelebb állnak hozzám – hogy átláttam, soka, sehol sem leszek már idegen a természetben.

Konfucius szerint: „Az erény nem marad meg elhagyott árvaként; szomszédokra van szüksége”

Magamat csupán egységes személyiségnek ismerem, eszmék és indulatok színpadaként; és amellet bizonyos kettősségemnek is tudatában vagyok, melynek segítségével magamat épp úgy kívülről tudom nézni, mint akárki más.

Szeretek egyedül lenni. Sohasem találtam olyan társat, aki jobb társaság lett volna, mint a magány. Különb is többnyire sokkal inkább egyedül vagyunk, ha elvegyülünk az emberek közé, mint hogyha szobánkban maradunk.

A társas érintkezés többnyire értéktelen. Rövid időközönként találkozunk, s közben nem érünk rá új értékekkel gazdagodni egymás számára.

6. Látogatók

Három székem tartottam házamban: egy a magánosságot jelentette, kettő a barátságot, három a társaságot.

Ha a legbensőségesebben akarunk társalogni önünknek azzal a részével, mely rajtunk kívül vagy felettünk lakozik, akkor nemcsak hallgatnunk kell, hanem testileg is olyan messze kell lennünk egymástól, hogy ha megszólalunk, akkor se hallhassuk egy más hangját. Ehhez mérten a beszéd inkább nagyothallóknak való; de vannak nagyszerű gondolatok, amelyeket kiabálva semmiképpen sem mondhatunk ki.

Míg az erdőn éltem, több látogatóm volt, mint életem bármely más szakában.

Nem igaz vendég, aki alamizsnára szorul.

„Ez a ház az amit én építettem,

Ez az az ember, aki abban házban lakik, amit én építettem

- azt nem sejtették, hogy a mondóka harmadik sora így szól:

Ez az a fráter, aki bosszantja az embert,

Aki abban házban lakik, amit én építettem.

7. A babföld

A kétkezi munka, még ha a robot határát súrolja is korántsem a legrosszabb fajtája a naplopásnak.

Ahogy friss földet húztam kapámmal a bab köré, régi-régi népek hamvait zavartam fel, akik történelem előtti időkben éltek ezen éghajlatok alatt, és napfényre hoztam kicsiny fegyvereiket, vadászó eszközeiket.

Sosem ragaszkodnánk a szertartásossághoz az őszinteséggel szemben, sosem csalnánk, sosem sértegetnők, bántanók egymást aljas módon, ha megvolna bennünk a méltányosság, a jó akarat magva.

Mind zsugoriak, önzők vagyunk, egyikünk sem mentes valamiféle haszonleséstől, melynek révén a földet magántulajdonnak vagy a tulajdonszerzés eszközének tekintjük: mindezek következtében a táj elrútul, a földművelés elaljasodik, s a farmer élete csapnivaló.

S Nap perspektívájából az egész Föld egyetlen virágoskert. Fogadjuk hát mi is jótékony sugárzását megfelelő bizakodással és nagylelkűséggel. Mit számít az, hogy megbecsülöm ezt a babvetést, és ősz évadjában leszüretelem magvát? Ez a darab föld, amelyen olyan sokáig legeltettem tekintetemet, nem én rám tekint mint legfőbb művelőjére, hanem távolabb néz, hatalmasabb erőkre, amelyek öntözik, fejleszti. A bab olyat is terem, amit nem én takarítanók be.

8. A falu

Mindenfelé vándorcsalogató cégéreket aggatnak ki, az egyik az étvágyánál akarja megfogni, mint a kocsma vagy étkező,, mások a fantáziánál fogva, mint az ékszerész meg a divatáruüzlet, ismét mások a hajánál, a lábánál vagy a szoknyájánál fogva, mint a borbély, a varga vagy a szabó. Még ennél is veszélyesebb az állandó jellegű meghívás, hogy akármelyik házba ellátogasson, mert szívesen látják a vendéget abban az órában

Egy délután, az első waldeni nyaram vége felé, amikor bementem a faluba, hogy cipőmet elhozzam a foltozóvargától, elfogtak és börtönbe csuktak, mert nem fizettem adót, nem ismertem el az állam tekintélyét, a hatalmas államét, amely tanácsházájának kapujában úgy adja veszi a férfiakat, nőket, gyermekeket, mint a jószágot, Nem ezért mentem ki az erdőbe. De akárhová megy az ember, embertársai üldözőbe veszik, behálózzák fertelmes intézményeikkel, és ha módjukban áll, rákényszerítik, hogy beleilleszkedjék mindenre elszánt titkos társaságokba. Igaz erőszakosabban, feltűnőbben is védekezhettem volna, több kevesebb eredménnyel: ámokfutóvá válhattam volna, de én nem akartam a társadalom ellen támadni, inkább azt akartam, hogy a társadalom támadjon ellenem, mivel, az van kényszerhelyzetben nem én.

Meggyőződésem, ha mindenki olyan egyszerűen élne mint én akkoriban, rablás, tolvajlás ismeretlen volna.

Te, aki a közügyeket kormányzod, mi szükséged rá, hogy büntetést alkalmazz?

Szeresd az erényt, és néped erényes lesz. A nagyúr erénye olyan, mint a szél, a közönséges emberé, mint a fű: ha a szél fúj, a fűszál meghajlik.

9. A tavak

Furcsa tapasztalat volt, kivált sötét éjeken, mikor gondolataim messze szálltak, kozmikus átfogó szférákba emelkedtek, hirtelen megérezni azt a halk rándítást, amely félbeszakította álmodozásomat, és ismét a Természethez fűzött.

Walden hol kék, hol zöld, még ugyanarról a pontról tekintve. A föld és ég között helyezkedik el, így mindkettő színéből átvesz valamit.

A vízállás tehát hat-hét lábnyit ingadozik, holott a környező dombokról felé folyó vízmennyiség viszonylag jelentéktelen; a változást nyilván a mélyben levő források okozzák.

Felszínének változásával a tengerszem érvényesíti parti jogait: a part marad, a fák nem hódítják el tőle.

Honfitársaim valamennyien ismerik a régi mondát, városkám vénei is már ifjú korukban hallották, hogy egyszer régen az indiánok pow-pow-t tartottak itt egy domb tetején, amely olyan magasra nyúlt az égbe, mint amilyen mély most a tó; a rege szerint igen sokat káromkodtak – noha az indiánok e tekintetben sohasem vétkeztek – és amint ott szentségetek, a domb megrázkódott és elsüllyedt, csak egyetlen öreg squaw, Walden nevezetű, menekült meg az indiánok közül és őrla nevezték el a tavat.

A tó a táj legszebb, legkifejezőbb vonása. Nemcsak tengerszem – a földnek is szeme; aki belenéz fölmérheti önnön mélységeit. A parti fák gyengéd pilláiként szegélyezik, az erdős dombok, hegyek pedig lecsüngő, bozontos szemöldökként óvják.

A falubeliek ... ahelyett hogy kimennének a tóra fürödni vagy inni, azt tervezik hogy vizét ... csövön bevezetik a faluba, hogy mosogassanak vele! Igen egy csap megforgatásával vagy egy dugasz kihúzásával akarják kiérdemelni maguknak Waldent. Az ördögi Vasparipa, melynek fülsértő nyihogását az egész városban hallani, patájával beszennyezte a Forró Forrást, ő legelte le az erdőségeket is Walden partjairól- ez az új trójai ló, a pénzsóvár görögök ajándéka, amely ezer meg ezer embert visz a gyomrában! Hol van a nemzeti hős... aki szembe szállna vele a Mély Hasadékban, és pöffeszkedő kártevő bordái közé döfné lándzsáját!

A masiniszta még éjjel sem felejtheti el – vagy legalább is a lelke nem felejtheti el – hogy napközben legalább egyszer feltűnt előtte a békesség, tisztaság látomása. Már egyszeri látása is elég, hogy lemossa a főtca piszkát és mozdony kormát. Javasolnám, hogy nevezzék el „Isten Cseppjének”

10. Baker farm

Szegény John Field! Remélem nem olvassa e sorokat, hacsak nem azért, hogy okuljon belőlük? Hogy megtanulja; ebben a primitív újvilágban nem lehet óvilági módra élni - aranyjással fogni sügért! Pedig néha alkalmas csalétek, nem tagadom. Ővé az egész szemhatár, mégis szegény marad, szegénységre született, magával hozta öröklött ír szegénységét, Ádámtól számított családfáját és nehézkes járását, és addig nem is emelkedhet följebb ebben a világban, sem ő, sem ivadékai, amíg úszóhárttyás, gázló, mocsárjáró lábukra rá nem kötik Hermész szárnyas cipőjét.

11. Felsőbb törvények

Két ellentétes ösztönt fedeztem föl önmagamban: az egyik egy magasabb, vagy – amint nevezni szokták – szellemi spirituális élet felé vonz (mint a legtöbb embert), a másik pedig egy durvább, vadabb primitívebb életforma felé – és én mindkettőt egyformán tisztetem.

Az állati eredetű tápláléktól való viszolygás nem tapasztalat eredménye, hanem ösztön.

A falánk hernyó, ha pillangóvá alakul .. és a mohó kukac, ha léggé válik, beéri egy-két csepp mézzel vagy más édes folyadékkal. A potroh a lepke szárnya alatt a lárva maradványa. Ez az ingyencfalat csábítja rovarévó végezetét.

A nagyevő ember is még báb, vagy lárva állapotban van, fantázia és képzelő erő nélküli nemzetek: hatalmas potrohuk eláruja őket.

Az emberiség fokozott fejlődésének az útja, hogy lemondjon a húsevésről, ugyanúgy mint ahogy a vad törzsek abbahagyták egymás megevését, amikor civilizáltabb törzsekkel kerültek kapcsolatba.

A hosszú ideig folytatott nehéz munka ellen is az a kifogásom, hogy utána nehéz ételre, italra szorultam.

Egész életünk megdöbbenően morális. Soha, egyetlen pillanatig sincs fegyverszünet erény és bűn között. A jóság az egyetlen befektetés, amely mindig kifizetődik.

Minden érzékiség egy, noha sokféle alakot ölt; és a tisztaság is egy.

Mindegy hogy az ember érzéken eszik, iszik, közöszl vagy alszik. Mindez egy étvágy megnyilvánulása.

Aki tiszta akar maradni, legyen mértékletes.

Annyira elaljasodtunk, hogy képtelenek vagyunk szabadon szólni az ember természetes funkcióiról.

A belső szépség egy csapással megneemesíti az ember arcvonásait, az aljasság, az érzékiség pedig eldurvítja, elállatiasítja.

12. Állat-szomszédaim

Remete és Költő párbeszéde

Ezópus és társai használják a legcélszerűbben az állatokat, mert bizonyos tekintetben minden állat teherhordó málhás állat; arra teremt, gondolataink egy részét hordozza.

Állatok életének, harcaik megfigyeléséről szóló fejezet.

13. Ház-tűz-nézőben

Hozzáfogtam a kéményépítéshez.

Sokat bíbelődtem a tűzhelyépítéssel, hiszen ez a ház lelke.

Nyár utóján fogtam hozzá az építkezéshez. Novemberre lett kész.

Most amikor már nem csak hajlékul használtam házamat, hanem a meleg szükségelte bekergetett, mondhatnám, most kezdtem csak igazán benne lakni.

Manapság a házi gazda nem enged be a maga tűzhelyéhez, hanem kőművest hivat, külön tűzhelyet építtet neked valahol a ház hátsó traktusában, mert a vendéglátás művészete abban áll, hogy minél távolabb tartson magától. A főzést pedig annyi titokzatosság veszi körül, mintha a háziak meg akarnák mérgezni.

Ha ma betévednék egy modern palotába, csak azt nézném, hogyan kerülök ki belőle.

Még az ebéd is jelképe csak az ebédnek.

Mindenki bizonyos meghatottsággal nézegeti farakást Én úgy szeretem, ha közvetlenül az ablakom alatt volt, és minél több volta forgács, annál jobb, mert ez kellemesebb munkámra emlékeztetett.

A tűzhely nem csak helyt foglalt el, nem csak bebüdösítette házat, hanem elrejtette a tüzet. A lángok közt mindig emberi arcot vélünk látni. A földműves, ha estelend belenéz, megtisztul a napi salaktól, üledéktől, amely ellepte gondolatait.

14. Régi lakók; Téli látogatók

Azon a télen letargiával küszködtem, amiről mellesleg úgyszólván, mindvégig nem tudtam eldönteni, vajon öröklött családi kór-e, mivel egyik nagybátyám rendszeresen elalszik borotválkozás közben, és vasárnaponta kénytelen burgonyát csíráztatni a pincében, hogy ébren tudjon maradni, és megtartsa az ünnepet – vagy pedig attól kaptam, hogy, hogy megpróbáltam Chalmers angol költészeti antológiáját kihagyás nélkül végig olvasni. Ez alaposan próbára tette idegeimet.

Ments meg, uram az olyan várostól, amely egy régebbi város helyén épült, anyaga rom, kertjei temetők. A talaj fakó és átkozott, és mire erre kellene fanyalodni, úgy is elpusztul a föld.

Gyakran csapott arcomba a csípős, heves szél, mert sehol sem lehetett volna szabadabb pályája; és ha a fagy megütötte egyik orcámat, pogány létemre is feléje fordítottam a másikat

Nem szabad elfelejtenem, hogy az utolsó tóparti telemen még egy szívesen látott vendégem volt, aki egyszer a faluból jövet megpillantotta lámpám fényét a hóban, esőben sötétségben, a fák között, attól fogva számos hosszú téli estét megosztott velem.

A világ egyik utolsó filozófusa ez a barátom; Connectcut adta világnak, s ő előbb ennek az államnak a termékeit árulta, majd később a tulajdon agyvelejét. Ez utóbbit ma is árulja: isten dicsőségére, emberek szegényére; egyetlen terméke az agyveleje, mint diónak a magja. Nem ismerek senkit, akiben ennyi hit élne.

Egy igazi „Old Morality” - Vén halandóság

Vishnu Purana eképp rendelkezik: A házgazda estend üljön ki udvarába egy fejésnyi ideig, vagy akár tovább is, ha kedve tartja és várja a vendég érkezését.

15. Téli állatok

Mit ér egy ország üregi nyúl és fajd nélkül?

Ezek a legközönségesebb állataink, régi tiszteletre méltó családjuk az ókorban éppoly ismert volt, mint napjainkban, a Természet anyagából vannak gyúrva, rokonai a lombnak, a talajnak - és egymásnak; szárny láb, egyre megy

Szegény ország lehet, amely nyulat nem tenyészt.

16. A tó télen

Mert a Természet törvényei a mi szemszögünkben tekintve olyanok, mint vándor számára a hegyek körvonalai: lépésről lépésre változik, végtelen számú profilja van, noha a valóságban formája csak egy van. Még ha fel hasítjuk, átfúrhatjuk, akkor sem érthetjük meg valójában.

Amit a tóról megfigyeltem az etikára is vonatkozik. Az átlag törvényére gondolok. Két átmérő szabálya nemcsak a naprendszer középpontja – a nap és az ember középpontja – a szív felől igazít útba.

Naponta száz ír munkás jött át Cambridge-ből, hogy jenki munkavezetők felügyeletével vágják a jeget a tóról.

A jégről érdemes elmélkedni? A Fresh-tó jégvermeiben – amint hallottam öt éves jeget is tárolnak, az éppolyan kifogástalan, mint frisskorában.

Vajon mi az oka, hogy egy vödör víz hamar megposhad, fagyottan azonban kifogástalan marad?

Általában azt mondják, érzelem és értelem között is ez a különbség

17. Tavasz

Ez az a domboldal tehát szememben a Természet minden folyamatát, elvét illusztrálta.. Földünk alkotója mindössze egy levelet szabadalmaztatott. Vajon ki lesz az az új Chamollion, aki ezt a hieroglifát kibetűzi számunkra, hogy új levelet vagy lapot kezdhessünk végre? Jobban mulattat ez a jelenség, mint a szőlős kertek minden termékeny burjánzása. Igaz van benne valami excrementumszerű, se vége se hossza a máj-, tüdő-, bélhalmoknak, mintha glóbusunk fonákjára fordult volna; de ebből legalább megsejtjük, hogy a Természetnek is vannak belei, és ebben is az emberiség anyjának mutatkozik. Ez már a fagy oldódása: az a Tavasz.

Minden évszak a legszebbnek tetszik, ilyenkor rákerül a sor, így a tavasz érkezése, mint Kozmosz keletkezése a Káoszából, mint valóra vált Aranykor

S ím ember születte; kit formált isteni magból

Tán az az építő, a világot szebbre teremtő,

Vagy rokon ég magvát tartotta meg ebben a fönti

Légből csak nemrég különült, csak imént alakult föld.

18. Befejezés

Vajon mennyi időre kötheti le az embert a zsiráf vadászat? A szalonka is nemes préda, de talán még ennél is többet ér, ha az ember magamagát lövi le.

Fordulj szemeddel önmagadba, s ott
Ezernyi fölfedetlen régiót
Találhatsz. Kószáld mindet sorra át,
Így tanuld az ön-kozmozgráfiát

Mit jelenthet Afrika, s mit a Nyugat? – Hiszen önnön belsők is „fehér folt” a térképen, noha könnyen meglehet, hogy feltárva feketének bizonyulna.

Miért szállunk le mindig a legalantasabb felfogásunk szintjére, s nevezzük azt józan értelemnek? A legjózanabb ember talán az, aki alszik, s értelmét horkolással fejezi ki.

Többször nem is ott vagyunk, ahol vagyunk, hanem egészen fonák helyzetben. Természetünk valamelyik gyarlósága folytán elképzelünk egy helyzetet, és abba beleképzeljük magunkat, így egyszerre két helyzetben vagyunk, és kétszeresen nehéz kivergődni belőle.

Az igazság többet ér, mint szerelem, pénz, hírnév.

Meddig ülünk még verandánkon, s gyakorlunk hiába való, dohos erényeket, amelyek bármely munkával egy csapással fölöslegessé válnának?

Az élet bennünk olyan, mint folyóban víz. Egyik esztendőben magasabbra emelkedhet, mint valaha, és elárasztja a kiszikkadt földrészeket; ki tudja, talán ez lesz az az eseménydús év, amely mind egy szálig vízbe fojtja pénzmapatkányainkat.

A fény, mely elvakítja szemünket, számunka sötétség. Csak az a nap virrad fel, amelyre tudatosan ébredünk. S még számos reggelre virradunk. A Nap csak egy hajnalcsillag.